

NEMZETKÖZIESÍTÜNK

FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK
NEMZETKÖZIESÍTÉSI JÓ GYAKORLATAI

05

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

tartalom

3 ELŐSZÓ

5 A nemzetközi hallgatók több interakciót és nagyobb odafigyelést igényelnének az egyetemek részéről

Nguyen Luu Lan Anh, Eötvös Loránd Tudományegyetem

8 „Az egyetemnek érdeke, hogy a nemzetköziesítés dübörögjön”

Dr. Kádár Judit, Testnevelési Egyetem

11 Európai Egyetem home office idején

Dr. Takó Ferenc, Eötvös Loránd Tudományegyetem

14 A járványhelyzet hatása az amerikai Study Abroad program hallgatóinak fogadására a Corvinus egyetemen

Dr. Kelemen Zita, Budapesti Corvinus Egyetem

17 Online is személyesen!

Árvai Péter, Pécsi Tudományegyetem

20 Interkulturális tanácsadás az Eszterházy Károly Egyetemen a világjárvány idején

Geml Johanna, Eszterházy Károly Egyetem

23 Egy hely a közösségnek – Nemzetközi hallgatók agroökológiai kertje a MATE-n

Maria Fernanda Ramos Diaz (a MATE ecuadori PhD-hallgatója), Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (korábban Szent István Egyetem)

26 Virtuális közösségépítés, újfajta oktatási módszerek és nemzetközi tapasztalatcseré lehet a siker kulcsa

Dr. Pozsgai Gyöngyi, Pécsi Tudományegyetem

29 A nemzetközi orvostanhallgatóknak is szerepük volt a koronavírus elleni védekezésben

Dr. Alpár Alán, Semmelweis Egyetem

32 A folyamatos és őszinte kommunikáció a kulcs az online oktatásban

Dr. Pusztai-Varga Ildikó és Udvari Beáta, Szegedi Tudományegyetem

IMPRESSZUM

FELELŐS KIADÓ: Dr. Varga-Bajusz Veronika főigazgató
GRAFIKAI TERVEZÉS, TÖRDÉLÉS: Vilimi Kata
SZERKESZTŐ: Györpál Zsuzsanna
KIADJA a Tempus Közalapítvány, 2021

Az interjúk készítésében közreműködtek:
Czók Brigitta, Farkas Zsuzsanna, Gáll Bence Benedek, Györpál Zsuzsanna,
Kiss-Némethy Nóra, Szabó Adrienn, Tóth Bianka

ISBN 978-615-5319-70-9

Minden jog fenntartva.

Tempus Közalapítvány
1077 Budapest, Kéthly Anna tér 1.
Postacím: 1438 Budapest 70., Pf. 508.
Infó: (06 1) 237 1320
telefon: (06 1) 237 1300
fax: (06 1) 239 1329
e-mail: info@tpf.hu
internet: tka.hu, campusmundi.hu

A Tempus Közalapítvány minden pályázataival kapcsolatos információt, pályázati űrlapot, egyéb dokumentumot térítésmentesen bocsát az érdeklődők rendelkezésére, azok kereskedelmi forgalomba nem hozhatók.

A *Campus Mundi – felsőoktatási mobilitási és nemzetköziesítési program* című EFOP-3.4.2-VEKOP-15-2015-00001 azonosító számú projekt a Széchenyi 2020 program keretében, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg, a Tempus Közalapítvány kezelésében.

CAMPUS
MUNDI

campusmundi.hu

TEMPUS KÖZALAPÍTVÁNY

A JÁRVÁNYHELYZET HATÁSA A FELSŐOKTATÁS NEMZETKÖZIESÍTÉSÉRE

ELŐSZÓ

A koronavírus-járvány – ahogy az élet minden területét – a felsőoktatási intézmények működését, az oktatási és kutatási tevékenységeket és a nemzetközi kapcsolatokat is alapvetően megváltoztatta. Nehezen megjósolható, hogy ennek következtében milyen lesz a felsőoktatás nemzetköziesítésének jövője, de fontos, hogy beszéljünk arról, hogyan lehet alkalmazkodni a megváltozott körülményekhez; hogyan vigyünk véghez gyors intézkedéseket, amikor arra van szükség; és hogyan alakítsuk át a terveinket, prioritásainkat hosszú távon egy ilyen bizonytalan időszakban.

A felsőoktatási intézményeknek gyorsan és hatékonyan kellett reagálniuk a járványhelyzet okozta kihívásokra. Milyen szervezési és módszertani tapasztalatokat szereztek a távoktatás időszakában az egyetemek? Hogyan alakult a nemzetközi hallgatók helyzete a COVID-19 járvány ideje alatt? Milyen újfajta lehetőségek kínálkoznak most a nemzetközi hallgatók toborzására?

Többek között ezekre a kérdésekre kerestük a választ a kötetben szereplő interjúalanyokkal, akik aktív szerepet vállaltak az elmúlt időszak kihívásainak kezelésében. Felismerték, hogy a járvány

egyben lehetőség is, hiszen az újfajta együttműködési formáknak, a hatékony kommunikációnak és a digitális megoldásoknak köszönhetően az egyetemek nemzetköziesítési tevékenységei továbbfejleszthetők.

Az itt bemutatott intézményi jó gyakorlatok mások számára is inspirálóak lehetnek, és segítséget nyújthatnak az egyetemek munkatársai számára akár a hosszú távú, stratégiai tervek kidolgozásában, akár a napi menedzsment feladatok ellátásában.

A SZERKESZTŐ

A NEMZETKÖZI HALLGATÓK TÖBB INTERAKCIÓT ÉS NAGYOBB ODAFIGYELÉST IGÉNYELNÉNEK AZ EGYETEMEK RÉSZÉRŐL

A felsőoktatási nemzetközi mobilitás pszichológiai nézőpontjait vizsgálja az a kutatás, amelyet az ELTE PPK Interkulturális Pszichológiai és Pedagógiai Intézetében végeztek. 2019-ben jelent meg a kutatási eredményeket összefoglaló kötet, amely gyakorlati, oktatási és szervezeti ajánlásokat is megfogalmaz az intézmények számára, 2020 nyarán pedig kifejezetten a járványhelyzetre vonatkozó kérdéseket is feltettek. Leginkább azokat a külföldi hallgatókat tudták elérni, akik Magyarországon maradva vészték át ezt az időszakot. Az intézet vezetője, **Nguyen Luu Lan Anh** vezető kutató foglalta össze, hogy a hazánkban tanuló külföldi hallgatókra milyen plusz

nyomást helyeztek a koronavírus okozta korlátozások és bizonytalanságok.

Jobban megviselte a külföldi hallgatókat ez az időszak?

A járványhelyzet egy olyan, eddig ismeretlen, kivételes helyzet, ami nagyon sok új feladat elé állít mindenkit, nemcsak a nemzetközi hallgatókat, de az egyetemi dolgozókat, oktatókat is, a kollégiumokról nem is beszélve. A nemzetközi hallgatók többsége negatív változásról számolt be, mindenféle téren: tanulmányi, társas, pszichológiai oldalról egyaránt.

Akiknek úgy alakult a helyzete, vagy inkább olyan személyiségek voltak, hogy érdelemi kapcsolatba tudtak kerülni magyarokkal, ők úgy találták, hogy mindig is nagyon kedvesek voltak az emberek, de erre az időszakra ez fokozottabban igaz volt.

A járványhelyzetben a tapasztalatok szélsőségesebbek lettek: a rossz még rosszabb, a pozitív még pozitívabb élménnyé vált. A társas kapcsolatoknál például szétválik, hogy ki az igazán fontos, és ki az, aki nem, így megtalálják az igazi barátságokat. Az önreflexió erősebbé válik, és sokan azt érzik, hogy jobban ismerik önmagukat. Ezek álta-

lánosságban is igazak lehetnek az emberekre, ehhez nem kell nemzetközi diáknak lenni. De ahhoz már igen, hogy valaki úgy érezze, ezzel az extrém helyzettel meg kellett küzdenie. Ha ez sikerült, akkor ezt nagyobb sikernek éli meg. Ennek pedig van egyfajta önbizalmat növelő hatása. Ez a mechanizmus a járvány előtt is létezett, korábbi publikációinkban már leírtuk, hogy a nemzetközi diákoknál sok a stressz és a nehézség, és ha úgy érzik, hogy ezekkel jól meg tudtak küzdeni, akkor nagy nyereséggel jönnek ki a dologból. A beszámolók szerint a járványhelyzetből is nagyon sokan jól jöttek ki.

A mindennapok nehézsége mellett az egyetemen is teljesíteni kellett. Ezt hogyan befolyásolta a járványhelyzet?

A tanulmányokban is a bizonytalanság okozta a nagyobb nehézségeket, amit bár mindenki megtapasztalt az elmúlt időszakban, a nemzetközi hallgatók esetében kapaszkodójuk, például a családi háttér, ismerősök, közeli barátok sem voltak, így ez a tapasztalat még inkább felerősödhetett. Az ismeretlen helyzetbe kerülés önmagában is nagy meg rázkódtatást jelent; úgy érzik, hogy semmit nem tudnak, nem értenek abból a világból,

Ha depresszív vagy szorongó a diák, az intézménynek ezen kell segítenie, de a kulturális kompetenciákat is lehet fejleszteni, tréningeket szervezni, akár online.

ami őket körülveszi, és ehhez jönnek még a nyelvi nehézségek is. Az egyetem rendszerét nehezebben tudták megismerni, használni. Nehezebb így segítséget kapni, hogy nem tudnak bemenni a nemzetközi irodába, vagy a folyosón valakit „elkapni” és megkérdezni. Egyfajta társas vákuumba kerültek.

Az oktatással, intézményi háttérrel kapcsolatban milyen tapasztalatokról számoltak be a megkérdezett hallgatók?

Az online oktatásra történő átállás az oktatók és az oktatásszervezés oldaláról is küzdelmes volt. Arról számoltak be a megkérdezettek, hogy volt olyan oktató, aki nem tudta jól összehangolni a követelményeket a megváltozott helyzettel, vagy nem volt interaktív az órája, csak feladatokat adott fel és prezentációkat küldött ki. És ez sokaknak negatív változás volt a járvány előtti helyzethez képest, amikor kooperatívan együtt lehetett feldolgozni egy anyagot, együtt lehetett tanulni, megvitatni a dolgokat. **Az érdemi tanulásnak a lehetőségétől estek el**, mert

nincs vita, nincs magyarázat, nincs megbeszélés, hiányzik az interakció. Emellett a társas érintkezés lehetősége is megszűnt.

Számtalan olyan hallgató is volt, akiket lenyűgözött az egyetemi oktatók és nemzetközi irodák munkatársainak támogatása, felkészültsége. Kiemelték például, hogy folyamatosan érdeklődtek hogylétük iránt.

Akkor kijelenthetjük, hogy a koronavírus és a vele járó lezárások, korlátozások, valamint a merőben új helyzet miatt nehezebben tudtak boldogulni a nemzetközi hallgatók?

A projekt során a nyitott kérdések mellett készítettünk kérdőíves kutatást is, amiben arra kerestük a választ, hogy mi jelzi előre azt, hogy mennyire boldogul a hallgató a tanulmányaiban? Ezek alapján az általános boldogulást a kulturális intelligencia-kompetencia mértéke jelzi előre. A COVID időszakban viszont az látszik, hogy leginkább az jelzi előre a hallgató boldogulását, hogy mennyire fél a vírustól. **Minél inkább fél, annál nehezebben tud a tanulmányaira koncentrálni, és minél inkább depresszív személyiség, ez a helyzet annál nehezebben fogja érinteni.**

Intézményi oldalról pedig az látszik, hogy a hallgatók úgy érzik, az egyetem minél in-

kább nemzetközi „diák-barátabb”, annál inkább tudnak boldogulni.

Lehet a járványhelyzetben tapasztaltak felmérései alapján is ajánlásokat megfogalmazni azzal kapcsolatban, hogy hogyan érdemes javítani az online oktatásban elszigetelt nemzetközi hallgatók boldogulását?

Inkább irányokat látunk a kutatás alapján, de nyugodt lelkiismerettel ki lehet jelenteni, hogy az interakció szükséges a hallgatóknak. Erre jó megoldás lehet a konzultációs lehetőség, ezt online is meg lehet valósítani, nem feltétlenül az óra keretében, hanem azon túl. Az ismeretlen környezetben való boldogulásnak vannak egyéni és intézményi aspektusai is, de **az egyéni problémákat is lehet intézményi szinten orvosolni.** Ha depresszív vagy szorongó a diák, az intézménynek ezen kell segítenie, de a kulturális kompetenciákat is lehet fejleszteni, tréningeket szervezni, akár online. Sok egyéni szintű probléma esetében is be tud avatkozni az egyetem.

A megkérdezett hallgatók is tettek javaslatokat. Fontosnak tartják, hogy az egyetem próbáljon olyan platformokat létrehozni, ahol a nemzetközi diákok fel tudják venni a kapcsolatot egymással. Illetve kiemelték,

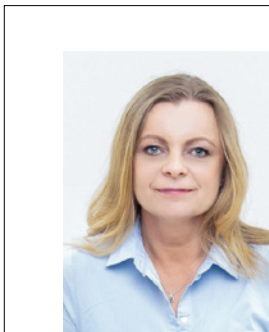
hogy jó volna, ha több lehetőségük lenne a magyar hallgatókkal is kapcsolatba kerülni. Többen hangsúlyozták, hogy nagyon nagy szükség lenne pszichológiai tanácsadásra. Az egyetemről információt, jól szervezett oktatást, technikai feltételek biztosítását, felkészült tanárokat, rendszeres tájékoztatást várnak, ezen felül az interakció lehetőségének biztosítását, valamint gondoskodást és törődést. A legtöbbszörnek ugyanis az országban az egyetlen az egyetlen kapocs a magyar társadalom felé. ♦

Az interjút készítette: Tóth Bianka

A járványhelyzetben szerzett tapasztalatokról online kérdőív formájában kérdeztek meg 250 Magyarországon tanuló nemzetközi diákot. A diákok fele-fele arányban voltak férfiak és nők. A megkérdezettek összesen 50 országból érkeztek, közülük a legtöbben az alábbi államokból: India, Kína, Vietnám (6-6%); Jordánia (5%); Mongólia (4,5%); Oroszország (4%); Románia, Törökország, Tunézia, Ukrajna (3,5%); Azerbajdzsán, Egyiptom, Kazahsztán, Kenya, Marokkó, Németország, Szíria (3%). A képzési szint a következők szerint alakult a válaszadók között: 40% alapképzés, 35% mesterképzés, 1% osztatlan, 24% doktori képzés.

„AZ EGYETEMNEK ÉRDEKE, HOGY A NEMZETKÖZIESÍTÉS DÜBÖRÖGJÖN”

Dr. Kádár Judit, a Testnevelési Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok igazgatója szerint a korábbinál jóval nagyobb rugalmasságra van szükség a felsőoktatási intézményekben. A koronavírus-járvány rávilágított arra, hogy melyek a fejlesztendő területek a mobilitás-menedzsment tekintetében, és hogy mit tehetnek a munkatársak az egyetem nemzetközi versenyképességének fokozásáért.

Mit jelent a felsőoktatási mobilitás-menedzsment a Testnevelési Egyetem esetében?

Az egyetem helyzete több szempontból is speciális. Egyrészt azért, mert egyetlen tudományterületre szakosodott, szemben azokkal az intézményekkel, amelyek méretükben is nagyobbak, emellett fókuszukban is szélesebb körben tudnak élni a nemzetközi lehetőségekkel. A mobilitás szempontjából nem elhanyagolható tényező, hogy jelenleg is komoly felújítási folyamat zajlik a kampuszon, és a feltételek még nem teljesen adottak a külföldi hallgatók fogadására. Ennek ellenére **az egyetemen jelen van a nyitottság a nemzetközi pályázatokban, kutatási együttműködésekben és szakmai csereprogramokban való részvételre**, és több nemzetközi képzést is megvalósítottunk az utóbbi években. Ezek tervezésekor fontos figyelembe venni, hogy milyen az egyetemi infrastruktúra; az oktatók mennyire vannak felkészülve arra, hogy nemzetközi hallgatókat fogadjanak, külföldön tanítsanak, vagy nemzetközi kutatási programokban vegyenek részt. Ezekben a területeken számos kihívással szembesültünk az utóbbi időben – amit a COVID-helyzet tovább nehezített. Így mi is rákényszerültünk, hogy a nemzetközi mobilitást kiváltó lehetőségeket és módokat fejlesszünk, találjunk ki.

A nemzetközi hallgatók online bevonása mennyire lehetséges Önöknél?

Számos képzés esetén erre nem igazán van mód, például az edzőképzés gyakorlati részében, vagy ahol a mérések feltétlenül szükségesek, illetve a sporteszközök, sportinfrastruktúra megismerése alapvető, ott nem tud működni az online megvalósítás. De például a táplálkozástudományi, sportmenedzsment terület vagy a pedagógia bizonyos ágai esetében könnyebben át lehetett állni az online vagy hibrid megvalósításra. Az Erasmus+ és Stipendium Hungaricum programban is részt veszünk, illetve a nemzetközi edzőképzés keretében is fogadunk külföldi hallgatókat, akik a világ legkülönbözőbb országaiból érkeznek hozzánk minden évben. Ennek is köszönhető, hogy **a nemzetközi képzések terén nagy előrelépések történtek az egyetemen**: új angol nyelvű teljes és rövid képzéseket alakítottunk ki a külföldi hallgatók számára, az új fejlesztésű képzéseinknek pedig van online és vegyes része is.

Büszkék vagyunk például a berni egyetemmel közösen elindított webináriumunkra, amelynek pilot képzése januárban zajlott 600 fő részvételével, 24 országból, májusban pedig elindult ennek a második szériája.

Egy másik képzésünk kifejezetten a COVID-helyzetre reagált, és egy uniós pályázati fel-

hívásra készült. Ennek témája, hogy miképp oldható meg a fizikai aktivitásra ösztönzés és az edzések megvalósítása a sportolók esetében – online formában.

A koronavírus-járvány hogyan befolyásolta a nemzetközi tevékenységeket az egyetemen?

A képzések tekintetében fejlesztésekre, újrarendelésekre volt szükség. A korábban már elindult angol nyelvű, külföldi partnerrel megvalósuló teljes edzőképzésünket például egy teljesen új keretrendszerben indítjuk el a jövő évben.

Ezen kívül van egy tanári ún. *teaching excellence* programunk egy amerikai intézménnyel (University of New Mexico), amelynek célja, hogy a nemzetközi és magyar hallgatók képzésében minőség-növelést értsünk el. Ennek keretében az előző években oktatói mobilitásokat valósítottunk meg, idén pedig online módon folytattuk a programot.

Sajnos a COVID-helyzet miatt a hallgatói ki- és beutazások lehetőségét le kellett állí-

tanunk, de amit lehetett, online próbáltunk megvalósítani, illetve átütemeztük a mobilitásokat. Az oktatók, kutatók, munkatársak és doktoranduszok esetében viszont egyéni elbírálást alkalmaztunk, és amennyiben a célországban lehetőség volt a fogadásukra, alapos utánajárás és felkészítés után ők kiutazhattak.

A sokféle tevékenység mellett munkatársaink számos online nemzetközi konferencián és képzésen vettek részt, és **igyekeztünk készségfejlesztéssel is támogatni a kollégáinkat.**

Milyen új skilleket kellett elsajátítaniuk a nemzetközi irodán dolgozó munkatársaknak ahhoz, hogy jól tudják menedzselni ezeket a folyamatokat?

Mivel a reziliencia kulcsfontosságúvá vált, új készségeket kellett megszerezniük a munkatársaknak. Például a kiutazások megszervezését segítő kollégáknak azzal kellett szembesülniük, hogy az időpontok csúsznak, a programok folyamatosan változnak – tehát **a rugalmasság és a jó alkalmazkodó készség**

ség alapvetővé vált. Emellett a mobilitások száma lecsökkent, és bizonyos programok elmaradtak, így arra is be kellett rendezkedni, hogy más típusú feladatokba is be tudjanak kapcsolódni a munkatársak – például a szeptemberi nemzetközi sportinnovációs konferencia és partnernap megszervezésébe.

Hogyan tudja Ön vezetőként támogatni ezt a folyamatot?

Kihasználva a járványhelyzet adta lehetőségeket, business coach lettem – ez sokat segít a kollégák készségfejlesztésében. Emellett nemzetközi tárgyalástechnikát is tanítok az egyetemen, így protokoll ismereteket és a hatékony tárgyalás módszereit is át tudom adni nekik. Az elmúlt időszakban számos tematikus meetinget szerveztünk, például interkulturális tréninget. A hallgatói mobilitás és a partnerkapcsolatok témájában is tartottunk bemutatókat, ahol minden kolléga részt vett, így megismerhették egymás szakterületét, munkáját, kihívásait és a folyamatokat – ezáltal a helyettesítések is könnyebben megvalósíthatók. Az a tapasztalat, hogy a munkaterületek

[...] az egyetemen jelen van a nyitottság a nemzetközi pályázatokban, kutatási együttműködésekben és szakmai csereprogramokban való részvételre.

közötti rugalmasságra is szükség van, mert a vírushelyzet és a folyamatos átrendeződések miatt váratlan feladatok elvégzésére is szükség lehet.

mennyire felkészült csapat dolgozik a nemzetközi osztályokon, illetve hogy milyen az egyetemi vezetésen belüli kommunikáció a nemzetközi kérdéseket illetően.

egy felsőoktatási intézmény. Az egyetemnek érdeke, hogy a nemzetköziesítés dübörögjön, **az egyetemi döntéshozók körében a nemzetköziesítésnek kulcskérdésnek kell lennie.**

A koronavírus-helyzet ráirányította a figyelmet arra, hogy az egyetemi vezetésnek is rugalmasnak kell lennie. Véleményem szerint nagyon hasznos lenne a felsővezetők számára is szervezni interkulturális képzéseket, reziliencia-fejlesztéssel, változásmenedzsmenttel kapcsolatos tréningeket, hogy a nemzetköziesítés valóban az egyetem egészét áthassa, és a mindennapi működés részévé válhasson. ♦

Az interjút készítette: Győrpál Zsuzsanna

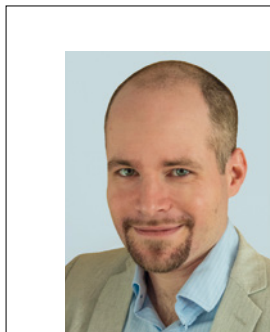
Mit tehetnek más egyetemek nemzetközi irodavezetői a mobilitás-menedzsment fejlesztése érdekében?

Nagyon fontosnak tartom, hogy az intézményvezetés is kapjon rendszeresen információt, visszajelzést, inputot a nemzetközi folyamatokról. Erre érdemes figyelmet és időt fordítani a nemzetköziseknek. **Az egyetemi döntéshozók felkészítésében, illetve a döntések előkészítésében a nemzetközi irodák vezetőinek kulcsszerepe van** – ez a COVID-helyzet miatti bezárások és a nemzetközi hallgatókról való gondoskodás kapcsán is kiderült. Az, hogy a mobilitás-menedzsment terén hogyan birkóztak meg az intézmények a kihívásokkal, nagyban függ attól, hogy

Az intézményi döntéshozatal szempontjából hogy látja a rugalmasság kérdését?

Úgy gondolom, hogy szükség lenne egyfajta komplex gondolkodásra e tekintetben. Ha például képzésfejlesztésről van szó, az egyaránt érinti az oktatási, a tudományos és a nemzetközi rektorhelyettest. Egy nemzetközi hallgató bevételt jelent, és képzése számtalan dologhoz hozzájárul, fejleszt az egyetemen. Ahhoz, hogy a nemzetközi rangsorokban jól szerepeljen egy egyetem, mobilitásra van szükség, amelynek a beindítása először befektetést igényel a felsőoktatási intézmények részéről, a megtérülés pedig nem érzékelhető azonnal. Ezt a folyamatot komplexen kell látni és kezelni ahhoz, hogy eredményesen tudjon működni

EURÓPAI EGYETEM HOME OFFICE IDEJÉN

A CHARM-EU projekt az Erasmus+ program Európai Egyetemek pályázat-típusában jött létre, mely az Európai Bizottság kiemelt jelentőségű kezdeményezése. A Barcelonai Egyetem, az Eötvös Loránd Tudományegyetem, a Montpellier-i Egyetem, a Trinity College Dublin és az Utrechti Egyetem összefogásának célja az európai felsőoktatás minőségének erősítése egy innovatív felsőoktatási intézménystruktúra létrehozása révén. Az ELTE képviselőjében **Dr. Takó Ferenc**, a Rectori Kabinet Nemzetközi Stratégiai Irodájának vezetője, a szövetség ELTE-n belüli projektmenedzsere mutatja be, hogy a járványhelyzet hogyan befolyásolta a munkájukat.

Mikor indult a CHARM-EU projekt, és miket sikerült elérniük 2020 márciusáig?

A projekt hivatalosan 2019 novemberében kezdődött, de a szövetség hosszú távra kötött 2019 elején, így az együttműködést már az eredményhirdetés előtt megkezdtük. Az öt ország öt egyeteme által indított közös képzés számos kihívást jelent. Egyik fő eredményünk, hogy meghatároztuk a pilot mesterképzési programunk kereteit, amely a CHARM-EU által létrehozott egyetemi struktúra minden elemét, mechanizmusát „tesztelni” hivatott 2021-től. Nagyon fontos állomás volt a 2020 februárjában az ELTE-n szervezett találkozó, melyen az öt partner-egyetem mellett vezetői szinten részt vettek országaink minőségbiztosítási ügynökségei, az ENQA (European Association for Quality Assurance in Higher Education), hazánkban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, illetve az Innovációs és Technológiai Minisztérium képviselője is jelen volt.

Hogyan változtak a 2020-as évre beütemezett tervek, és hogyan tudtak reagálni a megváltozott körülményekre?

A járványhelyzet a CHARM-EU működésében is azt jelentette, hogy egyeztetéseinket online formában kellett folytatnunk. Az első néhány hétben ez kihívások elé állított minket, mióta azonban az online egyeztetések gyakorlat-tá váltak, operatív szempontból a szövetség munkája zökkenőmentes. A CHARM-EU terve eredetileg is az volt, hogy a mobilitásokat központi jelentőségű elemként tartalmazó mesterképzési programot 2021 őszén indítja el, így ezt egyelőre nem érintette a járvány által okozott helyzet. Terveztünk viszont több olyan eseményt, programot, melyek csak online tudtak megvalósulni, ugyanakkor igen sikeresek voltak. Ilyen volt például az első CHARM-EU Days 2020 őszén, illetve a CHARM-EU Winter School 2021 elején.

Milyen kihívásokkal járt a személyes találkozók helyett online együtt dolgozni, illetve egyes rendezvényeket digitális formában megtartani?

A digitális átállás először is technológiai kihívásokat jelentett, amelyeket azzal párhuzamosan oldottunk meg, hogy intézményeink átálltak online oktatásra. Nemcsak informatikai nehézségek merültek fel, hanem

logisztikai kérdések is, mint például a dokumentumok megosztásának módja, ellátása megjegyzésekkel, az időzónák közötti eltérés. Nagyon fontos ugyanakkor, hogy **az online egyeztetés minőségileg is eltér a jelenlétitől: az interkulturális együttműködés szempontjából meghatározó kommunikációs eszközök, csatornák hiányoznak belőle, megjelennek viszont bizonyos új elemek is.** Az ezekhez való alkalmazkodás nem feltétlenül látványos, megoldása mégis elemi szükség. 2020 nyarára ezt közösen sikerült leküzdenünk.

A COVID miatt kialakult helyzetben egyre leterheltebbé váltak az érintett egyetemek dolgozói, azonban a határidőket is teljesíteni kellett. Hogyan tudtak megbirkózni ezzel a problémával?

A többnapos jelenléti találkozók helyét átvevő 1-1,5 órás online egyeztetések számos esetben szó szerint egymást érik. Ez a típusú munka egyfelől roppant hatékony, hiszen nincs például utazási idő – ugyanakkor sok esetben pihenési idő sincs. A CHARM-EU munkájában az öt egyetemről többszáz munkatárs dolgozik együtt, így az online átálláskor tudatosan a lehető legszűkebb operatív csoportokat hoztuk létre, hogy a megbeszéléseken csak azoknak kelljen részt venni, akiknek feltétle-

nül szükséges. A határidők előtti napokban pedig a rendszeres találkozók némelyikét elnapoltuk, hogy a feladatokra koncentrálhassunk.

Hogyan segítette a szövetség munkáját az oktatás digitalizációja? Milyen jó gyakorlatokat tudott az ELTE megozstani a többi intézménnyel?

Az online megtartott programok révén fontos tapasztalatokra tettünk szert, melyeket kamatoztatni is tudtunk. **Az, hogy 2020 folyamán minden intézmény digitalizálta működését, nagyban hozzájárult, hogy a projekt kiterjessze a virtuális mobilitásokra és a hibrid oktatási formákra vonatkozó, kidolgozás alatt álló terveit.** A CHARM-EU-ban az ELTE felel a hallgatói szolgáltatásokért, beleértve a digitális szol-

gáltásokat is. Az egyetem hatékony digitális átállása jelentősen segíti ezt a munkát. A szintén ELTE vezetésű mobilitási munkacsomag tervezési folyamatát hasonlóan támogatták az ELTE-n folyó kapcsolódó kutatás-fejlesztési projektek, így például a *How Long is Too Long?* és a *Teach with Erasmus+* stratégiai partner-ségi együttműködések eredményei. A virtuális lehetőségek a hozzáférés és az inklúzió szempontjából is számos kérdést vetnek fel, az ELTE-nek mint az inklúziós munkacsomag vezetőjének szerepe és tapasztalatai pedig ebben a tekintetben is meghatározók voltak.

A tavalyi év során szerzett tapasztalatokat hogyan tudják hasznosítani 2021-ben?

A CHARM-EU *Global Challenges for Sustainability* mesterképzés az öt intézmény kampu-

A CHARM-EU munkájában az öt egyetemről többszáz munkatárs dolgozik együtt.

szain párhuzamosan folyik majd, a hallgatók számos esetben vesznek részt közös tevékenységekben virtuális összeköttetésben. Ez az eredeti terveinkben is szerepelt, ám a járványhelyzet hatására továbbfejlesztettük. **A mobilitási stratégiáinkban nagyobb szerepet kapnak a blended és virtuális formák, melyek komplementer jellegük-ből fakadóan segítik a hagyományos mobilitási programokban rejlő lehetőségek kiaknázását, miközben rugalmas, egyénre szabott, fenntartható és inkluzív tanulási utat tesznek lehetővé minden CHARM-EU polgárnak.** Ezek az irányelvek és kezdeményezések az elkövetkező években az Európai Unió programjaiban is nagy szerepet kapnak.

Hogyan fogják tudni a mobilitások eredményességét tesztelni abban az esetben, ha idén ősszel sem lesz még lehetősége a hallgatóknak külföldre utazni?

A CHARM-EU stratégiája a járványhelyzettől függetlenül is az, hogy a tesztelési tevékenységek során a lehető legközelebb kerüljünk a kitűzött célhoz. A pilot program fejlesztői természetesen számoltak azzal, hogy 2021-ben a mobilitások megvalósulása korlátozott lehet, így fizikai mobilitást csak 2022-től tervezünk megvalósítani. Amennyiben a hall-

gatók egy részének ekkor sem nyílna módja fizikai mobilitásban részt venni, a tesztelést a szűkebb csoporttal végezzük el. A korlátozásban érintettek esetében azonban **a virtuális formákat teszteljük arra törekedve, hogy a lehető legmagasabb színvonalú inkluzív, interkulturális tapasztalatot, mobilitási élményt nyújthassuk.**

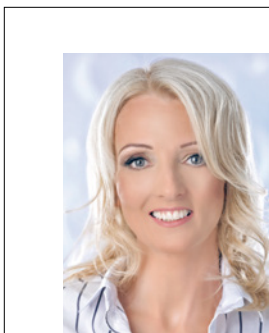
Mik a fejlemények a projekttel kapcsolatban jelenleg, és melyek a következő lépések a jövőt illetően?

A legfontosabb, hogy a *Global Challenges for Sustainability* mesterképzés a European Approach minőségbiztosítási eljárás keretében nemzetközi akkreditációt szerzett. 2021 őszi indulására mind az öt részt vevő partner országában lezajlik a hazai akkreditáció folyamata. Magyarországon európai viszonylatban is példaértékű jogszabálmódosítások tették ezt lehetővé. A jelen interjú készítésekor javában tart a hallgatók felvétele. 2021 szeptemberében a CHARM-EU új mérföldkőhöz érkezik, amennyiben az öt egyetemen kezdetét veszi a 18 hónapos, nemzetközi, a mobilitást normává tevő, kihívás-alapú és inkluzív oktatásmódszertani elvekre épülő program. Eközben intenzíven készülünk rá, hogy az első projektperiódust követően tevé-

kenységeinket tovább bővítsük. Ez komoly kihívás, amelyet csakis szoros együttműködés révén oldhatunk meg mind a szövetségben, mind egyetemeinken belül. Nagy öröm számomra, hogy ebben a munkában az ELTE fantasztikus CHARM-EU csapatával vehetek részt. ♦

Az interjút készítette: Kiss-Némethy Nóra

A JÁRVÁNYHELYZET HATÁSA AZ AMERIKAI STUDY ABROAD PROGRAM HALLGATÓINAK FOGADÁSÁRA A CORVINUS EGYETEMEN

14

A COVID-19 vírus megjelenése átírta a nemzetközi toborzás és oktatás szabályait. **Dr. Kelemen Zitát**, a Budapesti Corvinus Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Stratégiai igazgatóját kérdeztük tapasztalatairól, milyen problémákat, változásokat jelentett a járványhelyzet és milyen megoldásokat találtak a nemzetközi hallgatók oktatásának zavartalan biztosítására.

Kérem, mutassa be az egyetem nemzetközi hallgatói programjának néhány jellemzőjét, azon belül be az amerikai Study Abroad programot!

A Corvinus egyetem átalakulási folyamatának egyik fókuszja a nemzetköziesítés megerősítése. Az elmúlt években az egyetem megszerezte a European Foundation for Management Development szervezet által kiadott EQUIS (EFMD Quality Improvement System) akkreditációt, valamint az Association for MBAs (AMBA) nemzetközi akkreditációját. A külföldi hallgatói létszám a rész képzési programokban, az Erasmus+, Campus Mundi, CEEPUS és további felsőoktatási programoknak köszönhetően folyamatosan emelkedett. A programok mellett párhuzamosan fejlődött az amerikai Study Abroad program, melyre tandíjat fizető hallgatók érkeznek.

Az egyetemnek a 90-es évek elején alakult ki kapcsolata amerikai partnerekkel, akkor még ügynökségeken keresztül. Azóta Magyarország is sokat fejlődött, az amerikaiak is jobban megismerték az itteni helyzetet, és már közvetlen kapcsolatok is kiépülhettek. Az egyetem által ajánlott feltételek, szolgál-

tatások is fejlődtek, a bizalom megerősödött. Az elmúlt 5-6 évben több mint kétszeresére nőtt az itt tanuló amerikai hallgatók létszáma, tavasszal 200-250 fő, ősszel 150-170 hallgató érkezik (a járványhelyzet előtti adatok). Számukra kialakítottunk egy kurzus portfóliót, melynek része az alaposan kidolgozott tematika. Ezt 6 hónappal előre meg kell küldeni a partnerintézményeknek.

A külföldiek érkezésének köszönhetően egyre több országgal, kultúrával, felsőoktatási rendszerrel és azok elvárásaival ismerkedünk meg, ami bennünket is inspirál a fejlődésre. Kiemelten érvényes ez, amikor nemcsak egy egyetemmel működünk együtt egy régióból, hanem egyszerre több, különböző partnerintézménnyel.

Milyen változások történtek az egyetem működésében a nemzetközi hallgatók fogadásának köszönhetően?

A külföldi hallgatók maguk is vezető egyetemekre járnak, nagyon magas elvárásokkal érkeznek (legutóbb a 250 hallgatóból 90 az Indiana University-ről érkezett, mely előkelő helyet foglal el a TOP 25 BA-képzést nyúj-

tó intézmény rangsorában az Egyesült Államokban).

A színvonalas oktatói kar biztosítása az egyik legfontosabb sikertényező: szakavatott, széles körű szakmai tapasztalattal, biztos angol nyelvtudással rendelkező, gyakorlatias oktatókat kell találnunk a nemzetközi kurzusok megvalósításához. Előremutató módon, a külföldön már szokásos, de itthon még általánosan kevésbé elterjedt dokumentumokat, szabályzatokat is ki kellett dolgoznunk, mint például a diszkriminációra, az egyenlő bánásmódra, a vészhelyzetre vonatkozó protokoll előírásokat, illetve a fogyatékkal élő hallgatók számára kidolgozott lehetőségeket, megoldásokat.

A külföldi hallgatókat integráljuk az általános képzésekbe, így a hazai hallgatók a közös munka során megismerhetik a kulturális és mentalitásbeli különbségeket, de az

együttműködés különböző formáit is megtapasztalhatják.

Milyen kihívásokat jelentett a járványhelyzet miatti online oktatásra való áttérés, és milyen megoldásokat alkalmaztak?

A 2020. márciusi lezáráskor a legsürgősebb feladatunk a 250 amerikai hallgató azonnali hazajuttatása volt, mivel a határokat két napon belül lezárták. A tanteremi oktatásról online oktatásra történő áttérés több szempontból is kihívást jelentett. Az európai és magyar diákok esetében az időzónák azonosak voltak, azonban az amerikai diákoknak éjszakai és hajnali órák lettek volna. Az órák nagy száma integrált formában (előadás és szeminárium nincs elkülönítve), magas interakcióval és a „peer learning” elvárásával zajlottak. Így minden oktatóval egyeztetni kellett az órák

pedagógiai és időbeli változtatásáról, melyben természetesen a minőségi színvonal nem sérülhetett. Egyes előadásokat felvettünk, de voltak csoportok, akiknek a szemináriumokat az esti órákra tette át az oktató, illetve a csoportmunkát maguk a hallgatók szervezték át a nekik megfelelő időpontra.

A vizsgáztatás során is merültek fel nehézségek, amiatt, hogy a MOODLE nem egy világszerte használatos szoftver, így számos esetben a hallgatók számára szükséges volt tréning a vizsgázáshoz. Összességében igyekeztünk mindent rugalmasan megoldani, a hallgatók pedig örültek, hogy időben hazatudtak menni és befejezni a szemesztert. Ebben a nehéz helyzetben különösen fontos volt a partnerek folyamatos tájékoztatása a bizonytalanság ellenére is, illetve a beérkező kérdések és panaszok megfelelő kezelése. Kidolgoztunk egy, a járványhelyzetre vonatkozó protokollt is, amit az őszi tanévre jelentkező hallgatókkal is megosztottunk.

Mennyire rendezkedtek be hosszú távon az online oktatásra?

Komoly fejlődésnek indult ez a terület az elmúlt egy évben: digitális tanárképző központunk módszertani és technikai képzéseket is nyújt az oktatóknak. Ugyan a fókusz a jövőben is a jelenléti oktatáson lesz, de megtartjuk az online lehetőséget is, illetve tervezünk hibrid

Ugyan a fókusz a jövőben is a jelenléti oktatáson lesz, de megtartjuk az online lehetőséget is.

kurzusokat, és bizonyos elemek online megvalósítását. **Új együttműködésekre is alkalmunk nyílik a digitális megoldásoknak köszönhetően**, pl. a latin-amerikai CLADEA network is kínál online együttműködési lehetőségeket az akadémia területén.

Hogyan változott meg a nemzetközi hallgatók toborzása a pandémiának köszönhetően?

A nagy nemzetközi vásárok, kiállítások (NAFSA, EAIE, APAIE) nyújtotta lehetőségek mellett más megoldásokat is kellett találnunk. **Az őszi félévben online study abroad faireken veszünk részt minden partnernél, illetve igyekszünk feltérképezni az amerikai egyetemek hozzáállását.** Az ügynökségek szerepe is megerősödött a jelenlegi időszakban, az utazások elmaradása miatt ők segítenek a külföldi hallgatók elérésében.

Milyen új platformokat, csatornákat használnak és mi az, amit ebből hosszú távon is megtartanak?

A felvételiket digitálisan oldjuk meg, a Stipendium Hungaricum programra az ott használt Dream Apply felületet használjuk. A **külföldi**

felvételi jelentkezésekre egy egységes, automatizált CRM rendszert alakítottunk ki, amit folyamatosan tökéletesítünk. Kommunikációra a kezdeti sokféle platform közül végül a Teams-t részesítjük előnyben, az amerikaiakkal pedig főleg a Zoom felületet vesszük igénybe.

Hogy látja a nemzetközi hallgatók képzését a jövőben?

Fontosnak tartom egyre több hallgató számára elérhetővé tenni a nemzetközi lehetőségeket. Ha valaki anyagi, családi vagy bármi más ok miatt ezekben mégsem tudna részt venni, akkor az egyetem támogatni szeretné, hogy lehetősége nyíljon az interkulturális csoportmunkára, a nyelvi fejlődésre. A nemzetköziesítési tevékenységeknek is ez a célja, hangsúlyos a nemzetközi programunk, ezért lett fontos stratégiai cél a külföldi hallgatók toborzása és integrálása a képzésekbe. A nagyobb számban érkező külföldi hallgatók fogadása egy tanulási, fejlődési folyamat lehetőségét is magában rejt – nemcsak a hallgatók, de az oktatók, sőt az egész szervezet számára. ♦

Az interjút készítette: Szabó Adrienn

ONLINE IS SZEMÉLYESEN!

A Pécsi Tudományegyetem kiemelt célja, hogy növelje a külföldi hallgatóinak számát, valamint, hogy minél sokszínűbb hallgatói közösséget hozzon létre az egyetemen. Ennek érdekében Nemzetközi Beiskolázási Irodát hoztak létre, melynek feladata az egyetem és az idegen nyelvű képzések népszerűsítése a nemzetközi piacokon, valamint a külföldi hallgatók toborzása. Tevékenységeikről, eredményeikről és a pandémia okozta nehézségekről kérdeztük **Árvai Pétert**, az egyetem Nemzetközi Igazgatóságának igazgatóhelyettesét.

Mennyire kellett új alapokra helyezni a beiskolázási tevékenységeket a koronavírus-járvány miatt?

Két oldalról lehet ezt megközelíteni. Eddig is folytattunk online beiskolázást és jelenléti programot is, és egész egyszerűen az egyikről át kellett csoportosítani az erőforrásokat a másikra. Technikailag ez talán nem is volt annyira nehéz. Inkább az jelentett nagy fejtörést, hogy az online lehetőségekhez hogyan fognak majd az emberek hozzászokni. Ezt a folyamatokra reagálva, csak menet közben lehetett megtanulni. Ha például a hirdetéseket nézzük, akkor minden hirdetésnek van egy hatékonysági görbéje: nem biztos, hogy tízszer akkora összeggel tízszeres hatást fogok elérni, hiszen egy adott piacon belül kisebb büdzsével is elérhetem a célcsoportom tagjait. Ennek a másik része az, hogy nem lehet mindent áttenni a fizikai jelenlétből az online térbe. Ez nemcsak nekünk jelent folyamatos fejtörést, hanem a szektor minden szereplőjének. A nemzetközi oktatási vásárok szervezői is elkezdtek online eseményeket szervezni, de nagyon különböző hatékonysággal, nem is beszélve a résztvevők motivációjáról és viselkedéséről. Tapasztalaink azt mutatják, hogy

a pandémia hatására még jobban megnőtt az igény a személyes kommunikációra. Tele van a világ nagyon jó kampusztúrákkal és prezentációkkal, szinte mindent meg lehet tudni egy-egy egyetemről digitális eszközökkel, de azt vettük észre, hogy az embereknek ebből egy idő után elégük lesz. Ezért volt számunkra fontos, hogy visszacsempésszük a személyesebb kommunikáció lehetőségét a érdeklődők számára.

A hallgatókkal történő kapcsolatteremtés lehetősége, akkor ebből a gondolatból fejlődött ki?

Tulajdonképpen igen. Az Instagram esetében ennek már a pandémia előtt kialakult egy kultúrája, szeretttük volna, hogy a hallgatók üzemeltessék a felületet, és ez jó tapasztalat volt a fejlesztésre. Semmi nem lesz annyira őszinte, hiteles és működőképes, mint egy hallgató beszámolója. Mi azzal tudunk egyediek lenni, hogy milyen jó történeteket tudunk megosztani, hiszen színes-szagos anyagokat ma már minden egyetem létre tud hozni, de a döntés előtt álló korosztály számára minél inkább átélhető tartalmakat, élményeket érdemes megmutatni.

A hallgatókkal könnyű volt együtt dolgozni?

Van egy *International Student Ambassador* programunk, és az ebben részt vevő külföldi, előszelektált hallgatókkal üzemeltetjük a rendszert, ahol kapcsolatba kerülhetnek velünk az érdeklődők. A hallgatók is motiváltak, hiszen **aki részt vesz ebben a programban, az egyfajta presztízsként éli meg, másrészt az önéletrajzban is jól felhasználható ez a tapasztalat.** De egyáltalán nem elhanyagolható az a szempont, hogy ezek a hallgatók szeretnék visszaadni valamit az egyetemi közösségüknek, ahol őket befogadták, támogatták, és nagyon komoly lehetőséget kaptak. Arra kell csak odafigyelni, hogy mindenki arról beszéljen, amiben hiteles.

Milyen eszközöket használtak?

Egyrészt van a már említett Instagram takeover, illetve a nyilvános webinariumokat is szervezünk. De vannak zárt, célcsoportra fókuszáló, vagy akár csak egy-egy érdeklődőre vonatkozó beszélgetési lehetőségek is. A „nagykövetek” megadnak egy időablakot, és WhatsApp-on, Zoomon lehet időpontot foglalni hozzájuk és beszélgetni velük. Ezek nagyon személyes lehetőségek, és az erőforrásigényük is nagy, hiszen egy emberre rá kell szánni fél órát, miközben lehet, hogy soha nem lesz belőle jelentkező.

Volt ennek a marketingkommunikációban is jelentősége? Ha igen, akkor mennyire vált be?

Azt tapasztalom, hogy ha **a marketingtevékenységünk égisse alatt, a már itt lévő nemzetközi közösséget is építjük**, számukra képzéseket, találkozókat tartunk, az egy nagyon jó hozzáadott értéket képvisel, van egyfajta „spillover” hatása. Ugyanakkor fontos volt azt is megtapasztalni, hogy az erőforrások és az anyagi források hiánya – és ezt nem panaszként mondom – milyen kreatívvá teszi a marketingtervezést. Ez főleg a nemzetközi piacon fontos, ahol a teljesen más ligában szereplő, nagy nemzetközi egyetemekkel kell összemérni magunkat, de ebben az összehasonlításban az Ambassador programok területén nagyon jól állunk. Harmadikként azt jegyezném meg, hogy a kommunikációs mix összeállításába hiteles forrásként a hallgatókat is érdemes bevonni, hogy az ő szempontjaik is érvényesüljenek. Nekem is volt olyan élményem, amikor a hallgatókon keresztül tudtam meg valamit az egyetemről (nevet). Messzire vezet, de a rankingekben egyébként nem kap szerepet a hallgatói élmény. Pedig az, amit például itt Magyarországon kaphatnak a hallgatók, nagyon különleges. Ha ezt az online felületeken át is adják, be is mutatják az érdeklődőknek, az egy fontos pillére lehet a marketingünknek is.

Mit javasolna azoknak, akik most akarnak belevágni egy ilyen digitális beiskolázási programba?

Nagyon alaposan fel kell mérni, hogy ennek mennyi láthatatlan erőforrás igénye van. Nem elég létrehozni egy profilt, ahol hetente kétszer posztolunk valamit. Fejben kell tartani, hogy bár az üzenetek egy része spontánnak és ad-hocnak tűnik, előre tervezett és időzített tartalmakról van szó. Nálunk ez és a „nagykövetekkel” kapcsolatos szervezés egy teljes ember munkaidejét kezdi lekötöni, mert jelentős háttérmunkával jár. Ezzel együtt nagyon sokat ad vissza a közösségnek, ezért mindenkit csak bátorítani tudok, hogy csinálják, vágjanak bele.

A beiskolázási program mennyire segítette az önök mindennapi gyakorlati munkáját?

A mi irodai munkánkban rengeteget tudtak segíteni a hallgatók. Például **sokkal több online vásáron tudtunk így részt venni.** Könnyen tudtunk hallgatót delegálni, aki utána az ott összegyűjtött kontaktokkal is foglalkozni tudott egy előzetes képzést követően. Ez véleményem szerint egy minőségi ugrás volt, hiszen ezek a fiatalok olyan információkat tudnak átadni a kortársaiknak, ami nekik valóban fontos. Nem szabad elfelejteni, hogy az egye-

*Semmi nem lesz annyira őszinte, hiteles és működőképes,
mint egy hallgató beszámolója.*

tem a saját szolgáltatását akarja eladni. Van egy márkánk, egy márkapiramisunk, és ebben meghatározunk olyan ún. perszónákat, akik a mi vásárlóink lehetnek. Kirajzolódnak trendek, létrejönnek kommunikációs modulok, és ezeket kell a különböző kultúráknak megfelelően jól használni, ha egy-egy külföldi vásárra készülünk fel. Van, akinek az a fontos, hogy ez egy biztonságos ország, másnak meg az, hogy ez a régió egyik legrégebbi egyeteme. A hallgatóknak pedig ez a kisujjukban van, a saját nyelvükön tudják ezeket az információkat elmondani, ezért nagy segítség nekünk, ha van Ambassadorunk.

Mi az, ami Önt motiválja ebben?

Ez nagyon egyszerű: meg kell verni Debrecent! (nevet) Példaértékű az a munka, amit ma a Debreceni Egyetemen végeznek, ez az, amit érdemes célként kitűzni.

Egy másik része pedig a gazdasági hatás. Én azzal tudom a saját térségemet segíteni, hogy Baranya megyének ezt a működőképes kitorési pontját továbbfejlesztsem, és gondolom, hiszen ezzel magyar munkahelyeket teremtünk, befektetéseket ösztönzünk, és próbáljuk Pécsset és a régiót jobb helyzetbe hozni. ♦

Az interjút készítette: Gáll Benedek Bence

INTERKULTURÁLIS TANÁCSADÁS AZ ESZTERHÁZY KÁROLY EGYETEMEN A VILÁGJÁRVÁNY IDEJÉN

Fotó: Balogh Tibor

20

Az Eszterházy Károly Egyetemen több évtizede működik magyar hallgatókat segítő mentálhigiénés szolgáltatás, amely 2019 őszére angol nyelven is elérhetővé vált a nemzetközi diákok számára. A járványhelyzet idején erre különösen nagy volt az igény, a külföldi hallgatók 70 százaléka jelentkezett a szolgáltatásra. **Geml Johanna** interkulturális tanácsadóval beszélgettünk a pandémia idején szerzett tapasztalatairól.

Honnan jött az interkulturális tanácsadás ötlete, és milyen tapasztalatai vannak ezen a téren?

Az egyetemen már 1992 óta működik egyéni tanácsadás a hallgatók számára. 1992-2010 között Diáktanácsadó Iroda, 2010-től pedig Kortárssegítő Mentálhigiénés Tanácsadó Iroda (KoMeTi) néven működik a magyar nyelvű egyéni és tanulási tanácsadás. 2019 őszén kapcsolódtam a KoMeTi munkájába, hogy angol nyelvű interkulturális tanácsadóként segítsem a nemzetközi diákok beilleszkedését.

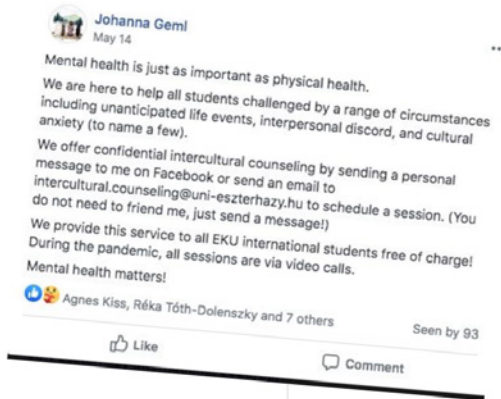
Kulturális antropológusként végeztem az alaszkaei egyetemen, ahol a kutatási témám a stigma, trauma és a marginalizáció volt a norvég háborús gyermekek életében. Akkor még nem is gondoltam, hogy milyen nagy hasznát veszem a tanulmányaimnak majd egy másik kontextusban. Sok jó gyakorlatot láttam és tapasztaltam Amerikában, illetve Hollandiában, és húsz év után hazatérve szerettem volna segíteni a nemzetközi diákoknak ebben a formában is. Az interkulturális tanácsadás alatt is mindig hangsúlyoztam, hogy elsősorban kulturális kérdésekkel kapcsolatban tudok segíteni és nem pszichológiai problémák megoldásában, bár kétségtelen, hogy ezek sokszor nem vagy nehezen elválaszthatóak egymástól.

Milyen az Eszterházy Károly Egyetem nemzetközi közössége?

Ösztöndíjas és önfelkészítő nemzetközi hallgatóink európai, afrikai, dél-amerikai és ázsiai országokból érkeztek hozzánk, és a pandémia alatt többnyire itt is maradtak, mert sokszor biztonságosabb országnak ígézett Magyarország. Az újonnan átszervezett EKE Mentor Hálózat segítségével láttuk el a nemzetközi diákok igényeit, közösségépítés céljából pedig közös kirándulásokat szerveztünk, valamint menhelyi kutyasétáltatás lehetőségét is igénybe tudták venni a hallgatók. Emellett tavasztól az egyetem botanikus kertjében közösségi kert megvalósításán is dolgoztunk. A közösségi kertészkedés elgondolása mögött pedig szintén a mindennapi boldogságuk, közérzetük, kulturális élményeik gazdagítása és közösségünk építése áll.

Mi a célja az interkulturális tanácsadásnak?

A 2019 őszén kezdődő interkulturális tanácsadással az volt a célunk, hogy enyhítsük a magányhoz, a honvágyhoz és a kulturális különbségekhez kapcsolódó szorongást. Leginkább úgy határozom meg, hogy az akkulturáció folyamata volt jelen minden

Tájékoztató a tanácsadásról a közösségi médiában

esetben. Ez az a folyamat, amikor egyes emberek önként, illetve valamilyen külső vagy belső nyomás hatására – néha egyenesen kényszerből – beilleszkednek egy számukra új, domináns kultúrába. Ez a beilleszkedés gyakran jár együtt az eredeti kultúra elvesztésével. A tanácsadás célja mindig attól függ, hogy mire van szüksége a hallgatónak. Sokszor elegendő, hogy meghallgassam, engedjem, hogy kibeszélje a frusztrációját; de vannak esetek, amikor életvezetési tanácsra van szükségük; és van olyan probléma, ami túlmutat a képzettségemen, és ekkor a megfelelő szakember felkeresése a célom.

A járványhelyzet hogyan hatott erre a szolgáltatásra?

A világvárvány alatt az interkulturális tanácsadás volt az egyetlen, a nemzetközi hallgatók számára is elérhető mentális szolgáltatás az egyetemen. Emiatt érthető módon megnőtt az interkulturális tanácsadásra bejelentkezett hallgatók száma, feltehetően a szokatlan helyzet okozta a stressz és a szorongás miatt.

Hogyan fogadták a hallgatók a lehetőséget?

Az interkulturális tanácsadás hiánypótlónak bizonyult a külföldi diákok körében is, és pozitívan fogadták a hallgatók. Örültek, hogy

őszintén, kulturális elfogadás mentén és tabutémák nélkül beszélgethetünk. Volt, aki csak egy-két alkalomra jelentkezett be, de megfordult olyan hallgató is, aki több hónapra keresztül, heti rendszerességgel igényelte a szolgáltatást. **2020 tavaszán minden hetedik nemzetközi hallgató részt vett interkulturális tanácsadáson.**

Hogyan épül fel a tanácsadás?

Annak tudunk segíteni, aki elfogadja azt. Tehát az első lépés a segítségre szoruló hallgatóé, akinek el kell jutni arra a felismerésre, hogy nem tudja megoldani egyedül a problémáját, és segítséget kér.

Az én dolgom, hogy már ezt a lépést megelőzően is tájékoztassam a hallgatókat az interkulturális tanácsadás szolgáltatásról. Örülök, amikor jelentkezik egy hallgató, mert tudom, az első és egyben legnehezebb lépésen már túl van. A beszélgetések angol nyelven, négy-szemközt folynak titoktartási kötelezettséggel, ingyenesek, és online is elérhetőek.

Milyen nehézségekkel jelentkeztek a hallgatók a járványhelyzetben?

A pandémia alatti visszatérő probléma a magányosság, kilátástalanság, szembenézés a saját sérülékenységgel, lehetséges vagy valós veszteségek miatti aggodalom, szorongás az időszűrés családtagok miatt, családtól és barátoktól való elszigeteltség, napi ritmus elhagyása, és az „énidő” hiánya egyre inkább ránehezedett a hallgatókra.

Komolyabb probléma előfordulása esetén – mint például jövőtől való félelem, izoláció, alvászavarok, szuicid ideációk – a probléma hatékony és szakszerű kezelése érdekében pszichológus vagy pszichiáter szükséges. Sajnos a járvány következtében Egerben nem volt olyan pszichiáter, aki fogadott volna hallgatót ebben az időszakban, még online konzultációban sem. Ezért szinte naponta beszéltem azzal a hallgatóval, akinek erre szüksége volt, mert fontos, hogy senkinek az állapota ne romoljon, és időt nyerjünk, amíg megfelelő szakembert találunk. Az ilyen esetek is bizonyítják, hogy pszichológiai és pszichiátriai

Fotó: Balogh Tibor

szolgáltatásokra szükség van minden egyetemen, ezért is örültem, amikor 2021 márciusában elindult a pszichológiai szolgáltatás az EKE-n.

Mik a tapasztalatok?

A pandémia okozta rendkívüli helyzet csak fokozta vagy láthatóbbá tette az izoláció miatti szorongásos, depressziós tüneteket. Alapesetben is többnyire háború vagy gazdasági nehézségek által sújtott övezetekből érkező fiatalokról van szó, akik sokszor teljes tanulmányi idejüket távol töltik az otthonuktól, egy gyakran merőben más kulturális közegben. De nem szükséges traumára gondolnunk, hiszen sokszor a napi rutin elhagyása, vagy az új „norma” megszokása is okozhat diszzonanciát, melynek megoldásához segítségre van szükségük.

Azt remélem, hogy az interkulturális tanácsadás és az idén beindult pszichológiai szolgáltatás kapcsán az emberek

elfogadják a mentális szolgáltatások nyújtotta segítséget, és az ítélezések, a megbélyegzés helyett a megértés, empátia és együttérzés lesz a jellemző.

Össességében hogy látja ezt a szolgáltatást az egyetem nemzetköziesítésének tükrében?

A külföldi hallgatók mentális egészsége érdekében végzett interkulturális tanácsadás a nemzetközi kapcsolatokat támogató szolgáltatás. Mint a mentális egészség ápolására irányuló gyakorlat, az általános jóllétet képes növelni, nekünk pedig **az az érdekünk, hogy a nemzetközi hallgatók jól érezzék magukat az Eszterházy Károly Egyetemen.** A visszajelzések alapján, a jelenlegi és jövőbeli nemzetközi hallgatóink számára megnyugtató, hogy nálunk létezik interkulturális tanácsadás, amelyet szükség esetén igénybe vehetnek. ♦

Az interjút készítette: Czók Brigitta

EGY HELY A KÖZÖSSÉGNEK – NEMZETKÖZI HALLGATÓK AGROÖKOLÓGIAI KERTJE A MATE-N

Interjú Maria Fernanda Ramos Diaz projektkoordinátorral

Amikor 2020 áprilisában a COVID-19 járvány elérte Magyarországot, külföldi hallgatók százai rekedtek a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem (korábban Szent István Egyetem) gödöllői kollégiumában a nyárra. Ekkor született meg a *SZIA Agroökológia kert* (kezdeti nevén a *Nemzetközi Hallgatók Közösségi Kertje*) nevű hallgatói kezdeményezés, amelynek célja, hogy a lezárások hallgatókra gyakorolt fizikai, érzelmi és gazdasági következményeit enyhítse. A projekt gyorsan népszerű lett, és azóta az egyetem komplex programjává nőtte ki magát. **Maria Fernanda Ramos Diaz**, a MATE ecuadori PhD-hallgatóját és a projekt kezdeményezőjét kérdeztük arról, hogyan valósult meg a kert ötlete.

*Meséljen egy kicsit magáról!
Miért választotta Magyarországot
a tanulmányai helyszínéül?*

Közel öt évvel ezelőtt érkeztem Magyarországra a Stipendium Hungaricum Ösztöndíjprogram támogatásával, és kezdtem el a Széchenyi István Egyetem vidékfejlesztési mesterképzését. Nem sokat tudtam Magyarországról, de nagyon izgalmasnak és egyedinek találtam a magyar nyelvet és kultúrát. Megszerettem az országot, így a mesterképzés után úgy döntöttem, hogy itt folytatom a tanulmányaimat. Végül a Regionális Tudományok iskolájának doktori képzésén kezdtem el a PhD-fokozatot az agroökonómia és élelmiszerrendszerek társadalmi vonatkozásainak témakörében.

Hogyan indult a Nemzetközi Hallgatók Közösségi Kertjének ötlete? Melyek voltak az első lépések a megvalósításban?

Mindig is érdekelt a mezőgazdaság, van valami elképesztő izgalmas abban, hogy mi magunk termeljük meg az élelmiszerünket. Magyarországon nem volt arra lehetőségem, hogy saját kertem legyen, bár nagyon szeretek növényekkel foglalkozni. Amikor 2020

elején bejelentették a lezárásokat, és a nemzetközi diákok a gödöllői kollégiumban rekedtek, az első gondolatom az volt, hogy ez egy remek lehetőség arra, hogy létrehozzunk egy közösségi kertet. Az egyetem nyitott volt az ötletre, és a megvalósításhoz egy 400 négyzetméteres földet kaptunk a Kertészeti Intézetből. **Rengeteg volt a bizonytalanság akkoriban, ami lelkileg nagyon megterhelte a diákokat, így felértékelődött a közösség és az aktív cselekvés szerepe, sok diák csatlakozott a kezdeményezéshez.**

Milyen elvek mentén alakították ki a kert koncepcióját?

Ez egy agroökonómiai kert, ami azt jelenti, hogy fenntartható módon, organikusan és növényvédőszerrel nélkül termesztünk zöldségeket. Az agroökonómia alapelveihez tartozik az is, hogy figyelembe vesszük az élelmiszerrendszerek társadalmi hatását, a termelés és természet összhangját, a tudatos fogyasztást és az élelmiszer-önellátás szempontjait is. A kertben mindenki önkéntesként dolgozott.

Kezdetben az volt a célunk, hogy azoknak a diákoknak termeljünk élelmiszert, akik a kertben dolgoznak. Sokfajta zöldséget, 42 növényfaj 68 változatát termeltük a kertben.

A piac egy népszerű közösségi esemény lett, ahol különböző kultúrájú emberek találkozhattak, beszélgethettek.

A hagyományosabb zöldségek mellett, mint a krumpli vagy paprika, számos új növényt, például szírványrépát is termesztettünk, amit a legtöbb diák korábban nem is ismert. Egy idő után már több zöldséget termeltünk, mint amennyire szükségünk volt, ezért elindítottunk egy heti rendszerességű piacot a kollégium előtt a diákok és az egyetemi dolgozók részvételével. A piac egy népszerű közösségi esemény lett, ahol különböző kultúrájú emberek találkozhattak, beszélgethettek. Olyan eseményeket is szerveztünk, ahol a diákok szülőházaiknak tradicionális ételeit

készítettük el a kertben termesztett zöldségekből. Ezek az események megerősítették a közösségi életet, ami az egész kezdeményezés egyik fő célja is volt.

Hogyan alakult ezután a kezdeményezés? Melyek a legújabb fejlemények a kerttel kapcsolatban?

A kezdetekben kevésbé volt jellemző a szervezethez, inkább organikus úton alakultak a munkafolyamatok. Ahogy egyre népszerűbbé vált a projekt, szükségessé vált a pro-

A Diverzitás Közhasznú Alapítvány Gödöllőn és térségében dolgozik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci esélyegyenlőségéért. 2019 óta működtetnek szociális kertet Gödöllőn, emellett szemléletformáló programokat, képzéseket szerveznek a fenntartható életmód és a biokertészkedés jegyében. A Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemmel több évre nyúlik vissza az együttműködésük. Egyrészt nemzetközi képzésfejlesztési projekteken dolgoznak együtt, mint amilyen az agroökológia témájú Erasmus+ projekt; másrészt a diákok gyakornoki lehetőséget kapnak az alapítvány szociális kertjében; valamint gyakran az egyetem diákjai közül kerülnek ki az alapítványi rendezvények biogazdálkodási szakértői. A nemzetközi hallgatók közül többen – köztük interjúalanyunk, Maria Fernanda Ramos Diaz is – az alapítványnál önkéntesek. A SZIA Agroökológia Kertet a Diverzitás eszközökkel, infrastruktúrával és tapasztalatmegosztással a kezdetektől támogatja, 2021 tavaszától pedig az alapítványt bízták meg azzal a feladattal, hogy a kert működtetéséért feleljen a következő 5 évben, együttműködve az egyetemi diákokkal.

fesziónális munkarendszer bevezetése, amivel további hallgatók bevonására és együttműködések kialakítására nyílt lehetőségünk. **Elindítottunk egy strukturált, az agroökonómia alapelveire épülő három hónapos gyakorlati önkéntes képzési programot, ahol a hallgatók vezetői és szervezési készségeket sajátítanak el, miközben az élelmiszerrekről és a mezőgazdaságról tanulnak.**

Mindeközben az egyetemtől kaptunk egy új földterületet, amely a korábnál jóval közelebb van a kollégiumhoz. Ők kapcsoltak minket össze a Török Együttműködési és Koordinációs Ügynökséggel (TIKA) is, akiktől rengeteg támogatást kaptunk az infrastruktúránk kialakításához. Öntözőrendszert, hűtőhelyiséget, kerti és konyhai eszközöket biztosítottak számunkra, és így már főzőtanfolyamokat is tudunk szervezni. Együttműködésre léptünk továbbá egy helyi nonprofit szervezettel, a Diverzitás Alapítvánnyal is, akik a helyi, gödöllői közösség elérésében nyújtanak nekünk nélkülözhetetlen segítséget.

Melyek a kert legfontosabb hatásai, eredményei?

A projektnek számos társadalmi hasznava van: megerősíti az egyetemi közösséget, megismerhetjük egymás kultúráját, és tudatosabb fogyasztásra tanít. A diákok új készségeket sajátítottak el, és emellett érté-

kes tapasztalatot szereztek, amiket majd hivatérésükkor a saját kezdeményezéseikben hasznosíthatnak. Több diák is saját kertet indított el, vagy csatlakozott más közösségekhez a kertben szerzett tapasztalatoknak köszönhetően. Sokkal tudatosabbak lettek abban, hogy milyen ételt fogyasztanak, és jobban odafigyelnek arra, hogy ne pazarolják az élelmiszert, hiszen már tudják, hogy milyen sok munkával jár ezeknek a zöldségeknek a termesztése.

A kert környezeti hatása is kiemelkedő: számos beporzótelepet hoztunk létre, és fenntartható eljárásokkal javítottuk a talaj minőségét. Mindemellett a projekt gazdasági eredményei is fontosak: nagyjából 800 kilogramm, jó minőségű zöldséget termesztettünk hozavetőlegesen 1 millió forint értékben 2020 áprilisa és novembere között, ami nagyban segítette a diákok anyagi lehetőségeit.

Hogyan tervezzük a folytatást? Melyek lesznek a következő lépések?

A célunk jelenleg az, hogy egy nélkülünk is működő programot alapozzunk meg, amit a későbbi hallgatók is folytatni tudnak. Szeretnénk továbbvinni az önkéntes képzési programot, ezzel is biztosítva a megfelelő diákok kiválasztását, és szeretnénk a magyar hallgatókat is bevonni a projektbe. Ugyanakkor nem csak zöldségtermesztésről van szó:

a kertnek az is célja, hogy teret biztosítsunk a kutatásnak, a közösségi életnek és az élelmiszerrendszerek, valamint a mezőgazdaság jobb megértésének.

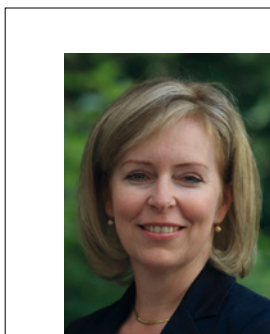
Önnek személyesen mit jelent ez a kert?

A kert számomra egy olyan platform, amely segít feltárni és megérteni a környezetvédelmi, élelmiszeripari és mezőgazdasági kérdéseket, kihívásokat. Ugyanakkor mindez egyfajta ellenállás is: kezünkbe venni az irányítást, és a hagyományos környezetkárosító élelmiszeripari modellel szemben, saját önfenntartó rendszereket létrehozni. Ez az, ami motivál, és ez másokat is inspirál.

Nagyon fontos még, hogy egy közösséget is létrehoztunk, és rengeteget tanultunk egymás kultúrájáról. Csodálatos közös pillanatokat éltünk át, ami a nemzetközi diákoknak célt és inspirációt ad – és mostanában éppen erre van mindannyiunknak szüksége. ♦

Az interjút készítette: Farkas Zsuzsanna

VIRTUÁLIS KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS, ÚJFAJTA OKTATÁSI MÓDSZEREK ÉS NEMZETKÖZI TAPASZTALATCSERE LEHET A SIKER KULCSA

Magyarország kulturális öröksége címmel szervezett online nyári egyetemi kurzust a Pécsi Tudományegyetem Kapcsolati és Nemzetköziesítési Igazgatósága. A Pécs Summer School programot 2016-ban indította el az akkori Külügyi Igazgatóság azzal a céllal, hogy évről évre egyre nagyobb számú nyári egyetem kerüljön megrendezésre a Pécsi Tudományegyetemen. 2020-ban 11 nyári egyetem valósult volna meg különböző tudományterületeken, 4 kontinensről érkező, közel 400 hallgató számára. A koronavírus-járványra reagálva azonban a tervezett kurzusok egy részét elhalasztották, bizonyos nyári egyetemi programokat pedig – a PTE történetében első alkalommal – online formában tartottak meg. **Dr. Pozsgai Gyöngyi**, Study abroad és nyári egyetem

irodavezetőjével beszélgettünk a tapasztalataikról.

Mi a nyári egyetem célja, és milyen tudást tudnak nyújtani a résztvevők számára?

Idén második alkalommal szerveztük meg a kéthetes *Magyarország kulturális öröksége* nyári egyetemet. Az angol nyelvű kurzus Magyarország történelmét, gazdaságát, kultúráját, népzenejét és gasztronómiáját mutatja be azoknak a külföldi hallgatóknak, akik szeretnék mélyebb ismereteket szerezni az országunkról, a kulturális örökségeinkről, sokszínűségünkről.

A koronavírus-helyzetre reagálva június folyamán egy háromnapos online személyiségfejlesztő tréninget szerveztünk neves külföldi tréner bevonásával a Pécsi Tudományegyetem magyar és külföldi hallgatói számára. A tréning sikerén felbuzdulva döntöttünk úgy, hogy a Tempus Közalapítvány által támogatott nyári egyetemi kurzust az idei évben online formában valósítjuk meg.

Idén hogyan alakult a hallgatói összetétel, és milyen volt a hallgatók hozzáállása az online oktatáshoz?

Az online formában meghirdetett kurzuson

3 kontinens hallgatói vettek részt, akik az Egyesült Államokból, Mexikóból, Koreából, Németországból, Litvániából, Kazahsztánból, Csehországból, Indiából és Kárpátaljáról csatlakoztak a virtuális oktatáshoz. Az eltérő időzónák miatt körültekintően kellett kiválasztanunk a programok időpontját annak érdekében, hogy mindenki részt tudjon venni azokon. A hallgatók végig lelkesek, érdeklődők voltak, érződött rajtuk, hogy tényleg meg akarnak ismerkedni az országunkkal, a kultúránkkal.

Hogyan alakult át a nyári egyetem szakmai programja így, hogy online formában került megrendezésre?

A program összeállításakor megpróbáltuk a virtuális lehetőségeket maximálisan kihasználni. A szakmai program során, amellett, hogy a résztvevők megismerkedtek Magyarország történelmével, kultúrájával, népzenejével, néptáncával, gasztronómiájával, részt vettek virtuális városnézésen és múzeumlátogatáson is. A virtuális látogatás során megismerkedtek Magyarország fő kulturális örökségeivel, megtekintették Budapest és Pécs nevezetességeit, valamint online látogatást tettek számos múzeumban is. A tanórákat megelőzően online kávézással

kezdődött a program, amely során az oktatók kötetlen beszélgetéseket folytattak a hallgatókkal az adott témák kapcsán. Az oktatási napokat pedig minden esetben konzultáció zárta, ahol a hallgatók a konkrét kérdéseikkel megkereshették az adott témák szakértőit. A program részét képezte emellett egy online főzőtanfolyam is, ahol a gulyásleves főzését és a palacsinta sütését sajátították el a hallgatók.

A képzést megelőzően a programban részt vevő oktatókkal számos egyeztetést tartottunk arról, hogy milyen új oktatási módszereket érdemes alkalmazni annak érdekében, hogy a tanórák színesek, változatosak és interaktívak legyenek. Részt veszünk az EAIE Summer School szakmai csoport munkájában is, ahol több alkalommal cseréltünk tapasztalatot a külföldi kollégákkal az online nyári egyetemekre vonatkozóan. A megbeszélések eredményeit pedig beépítettük a programba.

A tervezett program szerves részét képezték a fesztiváljellegű, kötetlenebb közösségépítő programelemek. Ezeket az online térben tudták helyettesíteni valamivel?

A nyári egyetemek esetében a résztvevők számára az ismeretszerzés mellett nagyon fontos az átélt közösségi élmény is. A kurzus tervezésekor úgy döntöttünk, hogy ezt is szeretnénk a hallgatók számára a virtuális térben biztosítani. Ennek érdekében **magyar mentorhallgatók segítségével közösségi programokat szerveztünk a résztvevők számára.** A mentorhallgatóknak az volt a feladata, hogy olyan érdekes, szórakoztató,

Jó volt megtapasztalni, hogy az online képzés során is kialakulhat a résztvevőkben olyan kötődés, amely felkelti a vágyat bennük arra, hogy a későbbiekben egy szemesztert vagy akár egy teljes diplomaprogramot a Pécsi Tudományegyetemen végezzenek el.

interaktív programokat biztosítsanak, melyek során a hallgatók megismerik egymást, és amelyek hozzájárulnak ahhoz, hogy noha fizikailag nem találkoznak egymással, mégis egy igazi hallgatói közösség alakuljon ki. Ennek szellemében került megrendezésre a kurzus során a Játékok Estéje, a Magyar Film Est, a Zenei Est és az Interkulturális Est, ahol a külföldi résztvevők a PTE hallgatóival közösen mutatták be egymásnak a saját kultúrájukat, ételeiket, népviseletüket, zenéiket.

Milyen visszajelzések érkeztek a hallgatóktól?

Minden nyári egyetem végén felmérjük a hallgatók elégedettségét, és alaposan kielemezzük a kapott válaszokat. **Az online kurzus résztvevői nagyon elégedettek voltak a nyári egyetemmel,** mind azt nyilatkozták, hogy alig várják, hogy személyesen látogathassanak el Magyarországra, Pécsre és a Pécsi Tudományegyetemre. A programok közül a legnagyobb sikere az online gulyásfőző show-nak és az online néptáncstanulásnak volt.

A rendkívüli helyzetben kialakított gyakorlat (vagy egyes elemei) alkalmazhatók a későbbiekre? Tervezik-e, hogy jövő

nyáron is indítanak hasonló kurzust, lesz-e folytatása?

2020-ban egy másik, régóta nagy sikerrel futó nyári programunkat is az online térben szerveztük meg. A BTK Politikatudományi és Nemzetközi Tanulmányok Tanszék által koordinált *Europe from the Visegrad Perspective* CEEPUS hálózat partnerintézményeiben tanulmányokat folytató hallgatók számára. Az Európai Unió aktuális kihívásait bemutató 10 napos online kurzusnak is nagy sikere volt a résztvevők körében.

Az online programjaink során számos olyan tapasztalatot szereztünk, amely a további nyári egyetemek megrendezésénél is fontos lesz számunkra. Hasznos tapasztalat volt a virtuális tér biztosította oktatási módszerek és a tanórán kívüli programlehetőségek tanulmányozása, valamint a programban részt vevő oktatókkal és mentorhallgatókkal kialakított újfajta együttműködés. Jó volt megtapasztalni, hogy az online képzés során is kialakulhat a résztvevőkben olyan kötődés, amely felkelti a vágyat bennük arra, hogy a későbbiekben egy szemesztert vagy akár egy teljes diplomaprogramot a Pécsi Tudományegyetemen végezzenek el. A sikereken felbuzdulva elképzelhető, hogy

a jövőben rendszeresen meghirdetünk online nyári és téli egyetemi programokat, ezzel gazdagítva a Pécsi Tudományegyetem által kínált képzések választékát.

2021-ben milyen formában kerülnek megrendezésre a nyári egyetemek? Tervezik, hogy fizikai jelenléttel lehet majd részt venni, vagy egyelőre maradnak az online megvalósításnál?

A koronavírus-helyzet miatt a 2021. évre tervezett nyári programjaink többségét online formában valósítjuk meg, egy programunkat pedig elhalasztottuk szeptemberre, bízva abban, hogy jelenléti formában tudjuk meg-

rendezni. A tavalyi év sikerein felbuzdulva 6 nyári egyetemet szervezünk meg az online térben. A programok között megtalálható ismét a Magyarország kulturális öröksége, valamint a CEEPUS hálózat tagegyetemei számára kínált online program, szervezünk kurzust Afrika-tanulmányok területén, a vitakultúráról, továbbá jogi és szociális ökológia témában a European Digital UniverCity (EDUC) európai egyetemi szövetség hallgatói számára. A tavalyi virtuális kurzusaink eredményességét igazolja, hogy az idei évben többszöröse növekedett a programjainkra jelentkező hallgatók száma. ♦

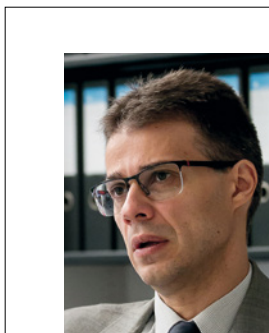
Az interjút készítette: Tóth Bianka

Hallgatói vélemény a PTE *The Cultural Heritage of Hungary* online kurzusról:

Tikka Riina Maria, Finland:

Being totally honest, I was a bit skeptical at first if the course held online can be as fun and entertaining as an on-site course would be, but the Pécs Summer School exceeded my expectations in every level. The content of the course was really well-made and even though held online, I got the feeling as I was actually in Pécs learning about the local food and exploring the museums and sites nearby. The enthusiasm and passion of the professors was evident and made me want to look for exchange opportunities in the University of Pécs! I cannot wait to be able to actually travel to Hungary and Pécs and see it in my own eyes after this rewarding Summer School experience :)

A NEMZETKÖZI ORVOSTANHALLGATÓKNAK IS SZEREPÜK VOLT A KORONAVÍRUS ELLENI VÉDEKEZÉSBEN

Felkészültséget, rugalmasságot és következetességet kívánt meg a Semmelweis Egyetemtől a koronavírus-járvány miatt kialakult helyzet. Számos kihívással kellett megküzdeni az intézményben, de **Dr. Alpar Alán** nemzetközi képzésekért felelős rektorhelyettes szerint mind az oktatók, mind a hallgatók nagyon jól vették az akadályt. Ez leginkább annak köszönhető, hogy a szakmai színvonal fenntartása elsőbbséget élvezett minden nehézséggel szemben, és ebben nem kötöttek kompromisszumot.

A hazai orvostudományok tradicionálisan nagy számban vonzzák a nemzetközi hallgatókat. Hogy alakul a külföldi hallgatók aránya a Semmelweis Egyetemen?

A hallgatóink harmada nemzetközi, német és angol nyelvű képzéseken oktatjuk a külföldi diákokat. Korábban elsősorban az 1-2. éven domináltak a nemzetközi hallgatók, főleg ami a német évfolyamokat illeti, mostanra viszont egyre magasabb azoknak a száma, akik az egyetemi tanulmányaikat végig is viszik nálunk, és a külföldi hallgatók meghatározó része önköltséges képzésben vesz részt. A Semmelweis Egyetem a Tempus Köz-alapítvány által gondozott Stipendium Hungaricum programba is emelkedő létszámmal kapcsolódott be az elmúlt években.

A vírushelyzet hogyan befolyásolta a nemzetközi hallgatók jelentkezését?

Nálunk nem történt visszaesés, amiért keményen megdolgozunk, és örömmel látjuk ennek eredményét. Az angol önköltséges képzésünkre most is 2,5-szeres a túljelentkezés, a németre 3,5-4-szeres, annak ellenére, hogy a német hallgatói létszámot jelentősen megemeltük az elmúlt két évben. Azt lát-

juk, hogy azokból a stratégiai országokból, amelyeket kiemelten kezelünk, nem jönnek kevesebben, és a hallgatók felkészültségében sincs jelentős különbség a korábbiakhoz képest. Ehhez természetesen jelentős erőfeszítés szükséges: az internetes megjelenésünk, a különböző kisfilmek, a külföldi képviselőink promóciós és információs anyagokkal való ellátása nagyon szervezeten és hatékonyan működik. Emellett folyamatosan nő az egyetemre közvetlenül jelentkező külföldiek száma, ami az informatikai fejlesztéseinknek is köszönhető. Mindez persze hatalmas felelősséggel jár, hiszen a megszokott és elvárt, 38 éve fennálló magas szakmai színvonalat tartanunk kell, ami nagy erőfeszítéseket követel a kollégák részéről.

Amikor tavaly tavasszal a koronavírus-járvány miatt intézménylátogatási tilalmat rendeltek el az egyetemeken, mi történt a nemzetközi hallgatókkal?

A kormányrendelet értelmében be kellett zárunk az egyetemet. A külföldi diákok többsége hazautazott, mi pedig egy hét leforgása alatt átálltunk online oktatásra. Az elméleti képzések esetén eleve nagy számban hasz-

nálunk technikai eszközöket, így viszonylag könnyen ment az átállás. Az anatómiai intézetben például a szövettani oktatás digitális mikroszkópokon folyik, így a beszkenelt metszeteket akár otthonról is meg tudják tekinteni a hallgatók. Ezeknek a használata addig is természetes volt, a távoktatás idején pedig nagyon megkönnyítette az oktatást. **Az igazi kihívást a gyakorlati képzések megvalósítása okozta, hiszen a betegekkel való munkát kellett átállítani online módra.** Erre is igyekeztünk megoldást találni, így például a virtuális térben közvetítettük a reggeli referálókat a hallgatóknak. Emellett mind külföldön, mind Magyarországon önkéntes munkára jelentkezettek a diákjaink, és próbáltak olyan területen elhelyezkedni, amilyen klinikai gyakorlatot egyébként is végezniük kellett. Nem volt kötelező részt venni ebben, de nagyon sokan jelentkeztek, és az önkéntes munkát be is tudtuk számítani a tanulmányaikba.

Hogy zajlott a kapcsolattartás a hallgatókkal?

A nemzetközi hallgatók képzésének külön központja van az egyetemen, egy angol és egy német titkársággal. Itt évfolyamfelelősök dolgoznak, akik a hallgatói ügyeket egyéni szinten kezelik, és ez óriási segítség az itt tanuló mindegy 3600 hallgatónak. Ez egy nagyon komoly, gyakorlatilag 24 órás szolgáltatás, ami a járványhelyzetben bázisként

szolgált a problémák és kérdések megoldásában. Természetesen a titkárság munkája jelentősen megnövekedett, emellett a velünk kapcsolatban álló nemzetközi diákszervezetekkel is folyamatos egyeztetések zajlottak, és ők az információk terjesztésében, továbbításában nagyon sokat segítettek. Szintén kiemelkedően fontos volt a diákokkal való kapcsolattartásban, hogy elindult az egyetem COVID-honlapja, ahol három nyelven folyamatosan elérhetőek voltak a legfontosabb tudnivalók.

Mi jelentette a legnagyobb kihívást az Önök számára?

Be kellett látnunk, hogy az orvoscépzés esetén a távoktatás nem tud működni. Amikor a rektorok saját hatáskörben dönthettek

arról, hogy az egyetemek megnyithatnak, azonnal visszarendeltük a hallgatókat gyakorlati pótlásra. Ezeknek a megszervezése óriási kihívás volt, hiszen **több ezer diák gyakorlati pótlását kellett megszervezni, járványügyi intézkedések mellett.** A nemzetközi hallgatóknak több mint 60 országból kellett visszatérniük – és 1 hét türelmi idő után meg is érkeztek. Nagyon szigorúnak kellett lennünk ebben a tekintetben, így aki nem teljesítette a követelményeket, elveszítette a félévét. Az egyetem nagyon bátran döntött – hazai és nemzetközi összehasonlításban is –, amikor a gyakorlati képzés kötelező pótlása mellett tette le a voksát, és nem engedte a hallgatókat tovább úgy, hogy a gyakorlati ismeretekről ne adnának tanúbizonytságot. Ez egy nagyon nehéz helyzet volt, és az oktatóktól is áldozatot kívánt, de a hallgatók

tudomásul vették. Nagyon jól vették az akadályt, és mind a pótlásokat, mind a vizsgákat sikeresen teljesítették.

Járványügyi szempontból nem volt ez kockázatos lépés?

Nem, inkább járványügyi körütekintésnek nevezném ezt, amelynek nagyon szigorú feltételei voltak. A campusra csak két negatív PCR-lelettel lehetett belépni, amelyek közül az egyik a Semmelweis Egyetemen készült. Ez azt jelentette, hogy egyetemen belül mindenki védett volt, és külön felhívtuk rá a figyelmet, hogy mindannyiunk személyes felelőssége, hogy az intézményen kívül is felelősségteljesen viselkedjünk.

Hogyan folytatódott az oktatás, miután visszatértek a hallgatók az egyetemre?

A második hullám idején a klinikai képzések folytathatók voltak személyes jelenléttel, így a hallgatók végezhatték a dolgukat. Ekkor már nagyon magas volt a betegek száma, így az országos védekezésbe és a szűrésbe bevonták az orvostanhallgatókat is, egyetemi kórházi helyüket pedig az itt lévő nemzetközi hallgatókkal tudtuk feltölteni a klinikákon – így nekik is jutott szerep a koronavírus elleni küzdelemben. Azt kell mondanom, hogy tudatos és szigorú szervezéssel olyan klinikai tapasztalatot tudunk biztosítani a diákjainknak, ami pél-

daértékű volt. És példaértékű volt a hallgatók helytállása is.

Milyen visszajelzések érkeztek a hallgatóktól erre az időszakra vonatkozóan?

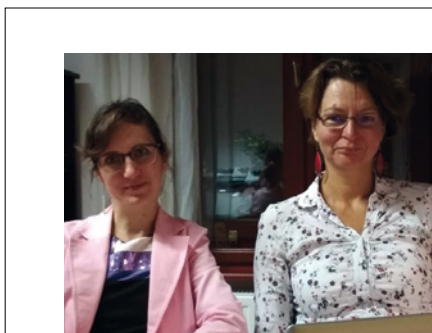
Az online oktatással kapcsolatos tapasztalatok nagyon pozitívak voltak a diákok részéről. Az elméleti intézetekben olyan videókat készítették az oktatók, amelyek éberen tartották a hallgatók tudását és érzékenységét arra az időre, amikor az egyetem újra kinyithat. A prezentációk hangalámondással készültek, audio dobozokkal, ami megkönnyítette a tanulást számukra. Sokan teljes élő előadásait rögzítették és tették közzé. Emellett az egyetem hozzáállásával és intézkedéseivel kapcsolatban is nagyon pozitívak voltak a visszajelzések. Nagyra értékelték az oktatók erőfeszítéseit és azt, hogy a szakmai igényesség fenntartása érdekében nem kötöttünk kompromisszumokat. Így elmondható, hogy az oktatók és hallgatók között lévő egyébként is jó kapcsolat még szorosabbra fűződött a járványhelyzetben, ami mindannyiunknak a hasznára válik. ♦

Az interjút készítette: Győrpál Zsuzsanna

[...] az oktatók és hallgatók között lévő egyébként is jó kapcsolat még szorosabbra fűződött a járványhelyzetben, ami mindannyiunknak a hasznára válik.

A FOLYAMATOS ÉS ŐSZINTE KOMMUNIKÁCIÓ A KULCS AZ ONLINE OKTATÁSBAN

Több mint egy év elteltével hogyan látják, mennyire gyorsan tudtak reagálni az egyetlen a járványhelyzet miatt elrendelt távoktatásra?

Egy év távlatából is úgy látjuk, hogy gyorsan és hatékonyan, mind az oktatók, mind a hallgatók irányában támogatóan tudott a kar reagálni. Ebben a **vezetés gyors döntéshozatali képessége és effektív kommunikációja** is szerepet játszott. Emellett az oktatói és hallgatói vélemények felmérése is fontos szempont volt, ami támogatta az újabb és újabb kihívásokra adott sikeres válaszadást.

A karon már több mint 20 éve jelen van a digitális oktatás. Milyen kurzusokat és milyen módszerrel oktattak ebben a formában a vírushelyzet előtt?

A gazdálkodási és menedzsment alapszakunk nappali tagozat mellett távoktatási formában is végezhető. Ez azt jelenti, hogy a hallgatók a teljes képzés ideje alatt önállóan dolgozzák fel a kurzusok anyagait a kiadott videó- és olvasóleckék, önellenőrző tesztek segítségével, majd vizsgázni jönnek be. 2017-ben a teljes távoktatásunk megújult,

így a kollégák többsége nagy gyakorlatot szerzett az online tananyagok készítésében.

Ezeket a korábbi módszereket mennyiben befolyásolta, módosította a hosszabb távra szóló, teljes körű digitális oktatásra való átállás?

A pandémiamentes oktatási környezetben zajló távoktatásban kizárólag az ún. blokkzáró vizsgák voltak személyesek. Ezeket tavaly online valósítottuk meg, és ezt a formát a képzésbe integráltuk, így már normál körülmények között is tudnak online vizsgázni a hallgatók. Ugyanakkor azzal, hogy egy teljes képzés kurzusainak tananyaga elérhető volt távoktatási formában, a nappali tagozatos hallgatóink egy részét át tudtuk irányítani erre a platformra. A tőlük érkezett visszajelzések alapján is fejlődtek a tananyagok, valamint újabb videók készültek, amelyek szintén integrálódtak a tananyagba. A távoktatási anyagok magyar nyelven és csak bizonyos kurzusokra vonatkozóan álltak rendelkezésre. Az angol nyelvű és a további magyar nyelvű kurzusokat a nulláról kellett online formára alakítani, rövid idő alatt kellett az oktatóknak kitalálni, milyen platformon, milyen interaktivitással, milyen módszertannal és értékelé-

Hogyan élte meg a felsőoktatási közönség a digitális oktatásra való átállást a járványhelyzet következtében? **Dr. Pusztai-Varga Ildikóval**, a Szegedi Tudományegyetem Gazdaságtudományi Karának nemzetközi igazgatójával, és **Udvari Beáta** egyetemi docenssel az emberi dimenzióra fókuszálva járjuk körül a témát.

si móddal folytatja a kurzusát. Ez **nagyfokú kreativitást és hatékony átgondolást kívánt meg a kar munkatársaitól.**

A digitális oktatás következtében milyen oktatásmódszertani támogatásra volt szükségük az oktatóknak?

A karon már jóval a pandémiás időszak előtt is zajlottak oktatásmódszertani műhelyek. Attól a perctől kezdve, amikor át kellett térni a digitális oktatásra, ezekben a műhelyekben online folytatták a munkát, kifejezetten és közvetlenül reagálva az új helyzetre, így segítve a kollégákat a legjobb megoldások megtalálásában. A legnagyobb kihívások közé az tartozott, hogy többünknek nem volt tapasztalata abban, hogy élő online órákat hogyan és milyen platformon keresztül lehet megvalósítani, hogyan lehet ezeket rögzíteni, majd később megosztani, illetve a tantermi interaktív órákat hogyan lehet online környezetben is megvalósítani. A tavaly tavaszi félévben a kollégák leginkább csak kísérleteztek, és arra törekedtek, hogy a szükséges

tananyagok elkészüljenek. Mostanra viszont **jelentősen bővült az oktatók tárháza, hiszen a tananyagok nagy része már elkészült, ezáltal egyre bátrabban és kreatívabban tudják a hallgatókat interaktívan bevonni.**

Milyen bevált kommunikációs jó gyakorlatokat alkalmaztak az információ gyors áramlása érdekében az intézmény dolgozói és a hallgatók felé?

A rendszeres online összdolgozói értekezletek során egyrészt a kar vezetése számolt be az aktuális helyzetről és a további lépésekről, másrészt bárki feltehetette kérdéseit, megoszthatta kétségeit. A rendszeres magyar és angol nyelvű online dékáni tájékoztatókon a hallgatók elsőkézből informálódhattak az aktuális helyzetről, és választ kaphattak kérdéseikre is. Emellett e-mailben, Coospace és honlaphírek formájában is naprakész tájékoztatást kaptunk az intézkedésekkel, technikai fejlesztésekkel, valamint az újonnan felálló rendszerekkel és folyamatokkal kapcsolatosan.

A hallgatókkal és az oktatókkal rendszeresen készített felmérések eredményét hogyan hasznosították? Kaptak olyan válaszokat, melyekre nem számítottak?

A hallgatói kérdőív összegyűjtési felmérés

volt, és a GTK a legjobban teljesítő karok között szerepelt. A tananyagformákkal kapcsolatos visszajelzések voltak a legtanulságosabbak: szerették az élő online órákat, az előre felvett videóból a rövidebbeket kedvelték, és összességében elégedettek voltak azzal, ahogyan az oktatók reagáltak a hirtelen jött online oktatásra.

Az oktatói felmérést az első online félév végén végeztük. Az volt a célja, hogy képet kapjunk arról, ki milyen eszközt használt, mivel ért el sikereket, és mi okozott számára nehézséget. Emellett közös gondolkodásra hívtuk a kitöltőket: hogyan tudják/tervezik hasznosítani az online oktatás során szerzett tapasztalataikat a normál oktatásban. A 60% fölötti kitöltési arány azt mutatta, hogy erre a kérdőívre szükség volt, és bebizonyította, hogy **pozitívan, célorientáltan menedzselték kollégáink az új helyzetet.**

Miért tartották fontosnak, hogy a hallgatói és az oktatói közösséget támogassák a járványhelyzetben?

A kari közösségünket mindig is jellemezte az őszinte hangneme, a demokratikus kommunikáció, az összefogás, az értékteremtés, az önreflexivitás és a megoldáskeresés. **Ha érezzük, hogy egy közösséghez tartozunk, akkor könnyebben kezeljük a saját nehézségeinket is.** Az online oktatás a felső-

[...] x.

oktatásban teljesen váratlanul, egyik napról a másikra érkezett. Egy ilyen bizonytalan környezetben a folyamatos és őszinte kommunikációnak kiemelten fontos szerepe van.

Milyen segítséget nyújtottak a Szegeden rekedt külföldi ösztöndíjasoknak?

Az itt maradt külföldi hallgatókat a mindenkit próbára tevő helyzeten túl az izolálódás érzése, a közösségi élet hiánya és a szeretteikért való aggódás szorongása is érintette. Ebben a helyzetben igyekeztünk őket többféle módon is támogatni. Rendszeresen beszélgethettek a megbízott mentortanárral, online órák keretében megoszthatták személyes élményeiket, naprakész információkat kaptak az online záróvizsgával és a diplomaszerezési folyamattal kapcsolatosan, valamint bevontuk őket fejlesztési projektekbe, ami szintén kizökkentette őket a szorongásos állapotból, hiszen előremutató alkotó tevékenységet végeztek.

A tavalyi évhez képest idén milyen változásokat tapasztalnak a hallgatók, az intézményi munkatársak és az egyetemen tanuló külföldi diákok részéről a továbbra is fennálló járványhelyzettel kapcsolatban?

Úgy látjuk, egyrészt mindenki próbálja már rutinosan és kevesebb frusztrációval kezelni a helyzetet, másrészt mind az oktatók, mind a hallgatók tapasztaltabban, az elmúlt időszak kudarcaiból építkezve igyekeznek megélni ezt a helyzetet. Kollégáink közül **sokan fejlesztettek, módosítottak az online oktatás módszertanán a tavalyi tapasztalatok, felmérések tükrében is**, továbbá többen vettünk részt online oktatással kapcsolatos tréningeken.

Úgy gondoljuk, hogy az elmúlt év válságkezelése kiemelkedő volt a karunkon. Ez köszönhető a hosszú távra, stratégiákban gondolkodó kari vezetésnek és az általuk biztosított folyamatos információáramlásnak. A kari vezetés most is hasonló szemléletmódban folytatja az aktuális helyzet kezelését, ami biztosságerzetet ad a kollégáknak. ♦

Az interjút készítette: Kiss-Némethy Nóra

